

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE ÖDEV YAPMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRILMASINA YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI (BATUM ÖRNEĞİ)¹

Dr. Öğr. Üyesi Remzi ADSIZ²

ÖZET

Bu araştırmada farklı kültürlerden gelen ilkokul öğrencilerine ödev yapma alışkanlığının kazandırılması ve ödev verilirken dikkat edilmesi gereken hususların belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden katılımlı eylem araştırması deseninde yürütülmüştür. Veriler 2018-2021 seneleri arasında Gürcistan'ın Batum ilindeki Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir okulda yapılan çalışma sonucunda elde edilmiştir. Araştırmaya ilk yıl 1. sınıftaki 23 öğrenci, ikinci yıl ikinci sınıftaki 30 öğrenci, üçüncü yıl ise üçüncü sınıftaki 19 öğrenci katılmıştır. Araştırmada öncelikle öğrenciler gözlemlenerek tanınmaya çalışılmış, velilerle toplantılar yapılarak velilerin ve öğrencilerin durumu hakkında ayrıntılı bilgiler edinilmiş ve bu doğrultuda bazı öğrencilerin verilen ödevleri neden yapmadıkları anlaşılmaya çalışılmıştır. Alan taraması yapıldıktan sonra elde edilen veriler doğrultusunda mevcut durumun iyileştirilmesi için eylem planı oluşturulmuş, oluşturulan plan uygulanmış ve süreç içerisinde elde edilen veriler doğrultusunda yansıtma döngüsüyle plan sürekli olarak geliştirilmeye çalışılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan aylık öğrenci değerlendirme formları, veli toplantı tutanakları ve gözlemler vasıtasıyla toplanmıştır. Araştırma sırasında çift dilli, çok kültürlü ailelerde farklı sebeplerden dolayı yeterince desteklenmeyen bazı öğrencilerin dile yeterince hakim olmamalarından dolayı, özellikle Türkçe ve Hayat Bilgisi dersleriyle ilgili olarak verilen ödevlerin yapılması noktasında sıkıntılar yaşadıkları gözlemlenmiştir. Önlem olarak öğrencilerin seviyelerine uygun ödevlerin verilmesi, kitap okuma faaliyetlerinin artırılarak öğrencilerin kelime hazinelerinin zenginleştirilmesi ve bu vasıta ile anlama kabiliyetlerini geliştirme çalışmaları yapılmış ve bunların olumlu sonuçları görülmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilere ödev yapmaları için uygun çalışma koşullarının oluşturulması, veli desteğinin sağlanması, verilen ödevlerin öğrenci seviyesine ve ilgisine göre ayarlanması, ödev verme sıklığının ve miktarının pedagojik olarak uygun olması durumunda öğrencilere ödev yapma alışkanlığının kazandırılabilceğı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Ev Ödevi, Farklı Kültürler, Veli-Öğretmen, Eylem Araştırması

¹ Makalenin özeti Kıbrıs Bilim Üniversitesi tarafından organize edilen 9th Eurasian Conference on Economics and Social Sciences adlı uluslararası kongrede bildiri metni olarak sunulmuştur.

² Hakkari Ün., ORCID: 0000-0002-4929-1860, remziadsiz@hakkari.edu.tr

Araştırma Makalesi/Research Article, Geliř Tarihi/Received: 02/07/2023–Kabul Tarihi/Accepted: 29/07/2023

AN ACTION RESEARCH ON ACQUIRING THE HABITS OF DOING HOMEWORK FOR PRIMARY SCHOOL STUDENTS (BATUMI EXAMPLE)

Assist. Prof. Remzi ADSIZ

ABSTRACT

In this study, it was aimed to acquire the habits of doing homework and to determine the points to be considered when giving homework to primary school students from different cultures. The study was carried out in the participatory action research design, one of the qualitative research designs. The data were obtained as a result of the study conducted in a school affiliated to the Turkish Ministry of National Education in Batumi, Georgia, between 2018 and 2021. 23 students in the first year, 30 students in the second year in the second year, and 19 students in the third year participated in the study. In the research, first of all, students were tried to be recognized by observing, detailed information about the situation of parents and students was obtained by holding meetings with parents and in this direction, it was tried to understand why some students did not do their assigned homework. After the field scanning was done, an action plan was created to improve the current situation in line with the data obtained, the plan was implemented, and the plan was tried to be developed continuously with the reflection cycle in line with the data obtained during the process. The data were collected through monthly student evaluation forms, parent meeting minutes and observations created by the researcher. During the research, it was observed that some students who were not adequately supported in bilingual and multicultural families for different reasons had difficulties in completing the homework given especially in Turkish and Social Studies lessons, because they did not have enough command of the language. As a precautionary measure, studies were carried out to give homework appropriate to the level of the students, to enrich the vocabulary of the students by increasing their book reading activities, and to improve their comprehension skills by this means, and positive results were observed. As a result of the research, it was seen that students can gain the habit of doing homework if appropriate conditions are created, parental support is provided, the homework given is adjusted according to the level and interest of the student, and the frequency and amount of homework are pedagogically appropriate.

Keywords: Primary School, Homework, Different Cultures, Parent-Teacher, Action Research

GİRİŞ

İlkokulda geçirilen zaman, dünyanın her yerinde insanların hayatında oldukça önemli bir evre olarak kabul edilmektedir. Bu evrede düzenli olarak ders çalışma, okuma alışkanlığı, öz güven kazanılması, öğrencilerin çevresindekilerle sağlıklı ilişkiler kurabilmesi, zamanın öneminin farkına varılarak onun etkili bir şekilde kullanabilmesi, sonraki öğrenim kademelerinde öğrencilere önemli katkılar sağlayacaktır.

Erikson, 6-12 yaş aralığındaki ilkököl çocuklarının çevrelerindeki insanlar tarafından takdir edilmeyi beklediklerini, başarılı olmuş ve başarıları takdir edilen çocukların çalışkanlık, kendilerini yeterli hissettiklerini yani öz güven kazandıklarını, başarısızlık yaşayanların ise yetersizlik hissine kapıldıklarını, bundan dolayı bu dönemin çocukların gelişimi açısından önemli bir evre olduğunu belirtmiştir (Smith, 2017). Çocukların zihinsel, ruhsal ve fiziksel gelişimi açısından önemli olan bu dönemde eğitim paydaşlarının yapmaları gereken en önemli şey, kendilerine emanet edilen çocukların bilgi ve becerilerini geliştirip, öz güven kazanmalarını sağlayarak, mutlu olabilecekleri güvenli eğitim ortamları yaratmak için yoğun çaba içine girmeleridir.

Öğrencilerin resmi programdan beklenen kazanımları edinmesinde ve ilkököl dönemini sağlıklı bir şekilde atlatabilmelerinde öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğretmenler her şeyden önce öğrenciyle rahatlıkla iletişim kurabilecekleri sağlıklı bir iletişim kanalı oluşturmaya çalışmalıdırlar. Çünkü “*eğitici ile eğitilen arasındaki güvenli bağ oluştuğunda başarı artıyor, bağ zayıfladıkça başarı düşüyor. Bu zeki bir çocuk olsa da böyle ...*” (Güneş, 2018: 47). Bundan dolayı öğretmenlerin kendilerine emanet edilen öğrencilerin gelişimini katkıda bulunmak için öğrencilerine kendilerini sevdirek bir bağ kurmaya çalışmaları gerekmektedir. Öğretmenin kendisine değer verdiğini hisseden öğrenci, derse ve öğretmene karşı daha olumlu yaklaşacağından aralarındaki bağ da güçlenmiş olur.

Öğretmenler, okullarda öğrenci başarısını artırmak için anlatım, soru cevap, tartışma gibi farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanmaktadırlar. Bu yöntem ve tekniklerden en fazla kullanılanlardan biri de ev ödevleridir. Ev ödevi okul sonrasında öğrencilerin evde yapmaları için öğretmenler tarafından verilen birtakım çalışmalardır (Costa vd., 2016). Ev ödevleri farklı eğitim kademelerinde öğrencilerin yaşına, seviyesine, ilgisine, sınıf düzeyine göre farklı oranlarda verilebilmektedir. Öğretmenler birinci sınıflarda daha çok alıştırma tarzı ödevler verirken; sınıf düzeyi artıkça hazırlık ödevlerini daha çok vermektedirler (Akbaba ve Tüzmen, 2015).

Ev ödevi, okullarda oldukça sık olarak kullanılan öğretim tekniklerinden biri olarak kullanılsa da dünyanın birçok yerinde 20. yüzyıl başlarından günümüze kadar yararlı olup olmadığı konusunda hararetli tartışmaların yaşanmasına neden olan bir konudur. Yaşanan tartışmalar neticesinde farklı zaman aralıklarında ödevin gereksiz, öğrenciler üzerinde büyük bir yük oluşturduğu, yararlı olmadığı düşünülerek eğitim ortamlarında kullanılmamaya başlandığı, bazı dönemlerde ise yararlı olduğu düşünülerek tekrar verilmeye başlandığı görülmüştür. Günümüzde ise yapılandırmacı yaklaşımın getirdiği yeni düşünceler, eğitim programlarındaki beceri geliştirmeye yönelik eğilimler ve bilimsel gelişmeler ödevin eğitim-öğretim faaliyetlerinde önemli ve gerekli olduğu düşüncesini tekrar ön plana çıkartmıştır (Güneş, 2014). Ülkemizde ise Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1989 yılında yapılan bir değişiklikle özellikle ilköküllerin ilk üç senesinde ev ödevinin verilmemesi gerektiğine dair tavsiye niteliğinde kararlar alınmasına rağmen ülkemizdeki sınav sistemi ve ev ödevinin yararlı olduğuna inanılan yaygın kanıdan dolayı ev ödevleri 1.sınıftan itibaren verilmektedir (Resmî Gazete, 23 Ekim 1989).

Yukarıda da belirtildiği gibi ülkemiz de dünyadaki eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili gelişmelerden etkilenmekte ve ev ödevi konusuyla ilgili farklı zamanlarda farklı kararlar alınmaktadır. Burada yapılması gereken ev ödevi vermeyi tamamen bırakmak yerine, verilecek ev ödevinin eğitici yönden kalitesini yükseltme çabası içine girilerek, öğrencinin yaşına, seviyesine, ilgisine hitap eden, ona üst düzey zihinsel beceriler kazandırabilecek ödevlerin verilmesi konusunda nelerin yapılabileceği ve ne tür ödevlerin hazırlanması gerektiğiyle ilgili çalışmalar yapılmasıdır (Cemaloğlu, 2019: 180).

Burnham ve Cooper'in çalışmalarına göre ev ödevi verilmesinin önemli bazı gerekçeleri şunlardır: Ev ödevlerinin öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları edinmelerine katkıda bulunması, öğrencide sorumluluk bilinci geliştirmesi, öğrencileri teknolojik araçların zararlı etkilerinden koruması, öğrencilerin okul dışı kaynaklardan öğrenmelerine olanak sağlaması, akademik başarıyı artırması (Burnham, 2014) öğrenciye öz disiplin ve sorumluluk bilincini kazandırması, öğrencide üst düzey zihinsel becerileri geliştirmesi, veli-okul iletişimini güçlendirmesi, öğretmenin ve velinin öğrencinin gelişimini takip etmesine olanak tanınması gibi yaygın kanılardan dolayı okullarda çocuklara ev ödevleri verilmektedir (Cooper, 1994).

Literatür taramasına göre; ev ödevi hazırlanırken, verilirken ve değerlendirilirken göz önüne alınması gereken bazı hususlar şunlardır:

✓ Öğrencilere verilecek ödevin miktarı öğrenciyi kaygı ve strese düşürecek seviyede olmamalıdır. Stres ve kaygı miktarı öğrencinin ödevi yapıp yapmama isteğini ve bu yönde göstereceği çabanın miktarını etkileyecektir (Jiang, 1994: 10).

✓ İlkokular için verilecek ödev miktarı öğrencinin yaşı, becerileri, ilgileri, seviyesi göz önüne alınarak 1. ve 2. sınıflarda genel olarak 10 dakikadan 20 dakikaya, 3. sınıflar için ise 30 dakikaya kadar olmalıdır (Spellings, 2005: 9). Aşırı miktarda verilecek ödevin öğrencilerin akademik başarılarını artırmada belirleyici bir etken olamayacağı Finlandiya örneğinden anlamak mümkündür. OECD 2014 verilerine göre Finlandiyalı çocuklar benzer ülke çocuklarına göre daha az ödev yapmalarına rağmen akademik olarak onlardan daha başarılı sonuçlar elde etmişlerdir (Edwards, 2017: 6). Ayrıca öğrencilere verilen ödev miktarının gereğinden fazla olması durumunda ödevlerin kontrolü noktasında öğretmenin ders için ayıracağı sürenin kısılmasına neden olabileceği gibi (Özer ve Öcal, 2013: 145) öğrencilerin kendilerini geliştirebilecekleri ders dışı aktivitelerde bulunma sürelerini de azaltacağından olumsuz durumların oluşmasına neden olabilmektedir. Öğretmenler, ortalama bir öğrencinin verilen ödevi yapabileceği süreyi iyi hesaplayabilmelidir; çünkü ev ödevlerinin miktarı fazla olduğunda, öğrencinin ödev için ayıracağı zaman, öğretmenin düşündüğünden çok daha fazla olabilmektedir (Cardosa vd., 2016).

✓ Ödev verilirken dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de çocuğun yetiştiği aile ortamının iyi bilinmesi gerektiğidir. Öğrencinin ilk eğitimini aldığı yer olan aileyi tanımadan yapılacak çalışmaların başarılı olma ihtimali düşük olacağından öğretmenin, velileri tanıması, onlarla sağlıklı ilişkiler geliştirebilmesi ve karşılaşılacak problemlerde ailenin desteğini alması oldukça önemlidir (Glasser, 2016). Ailenin ev ödevinin yapılması için çocuğa evde uygun çalışma ortamı hazırlaması ve aileye ödevle ilgili olarak öğretmenler tarafından rehberlik yapılması önemlidir.

Demirbaş'ın (2011) yaptığı çalışmaya göre velilerin çocuklarının ev ödevlerine yardımcı olmak istedikleri halde ancak sadece %35,7'sinin ev ödevlerinin yapılmasında çocuklarına yardım edebildiklerini geriye kalanların ise yardım edemediğini ayrıca ailede %42,9'luk bir oranla en fazla annelerin yardım ettiği sonucuna varması, aileye ev ödevi konusunda yapılacak rehberliğin öneminin anlaşılması açısından oldukça önemlidir.

✓ İlköğretim öğrencileri daha üst kademedeki öğrencilere göre daha fazla aile desteğine ihtiyaç duyduklarından (Çelik, 2013: 150) ailelerin çocuklarıyla beraber çalışmaları sağlanarak çocuklarının tüm yaşamları boyunca başarı elde etmelerine katkıda bulunmaları sağlanmalıdır (Emmet, 2003: 51).

✓ Öğrencilerin farklılıkları göz önüne alınmalıdır. Öğrencilerle ilgili yapılacak çalışmalarda öncelikle öğrencilerin tanınması için çalışmalar yapılmalıdır. Çünkü öğrenciler; zekaları, yetenekleri, cinsiyetleri, evde konuştukları dilleri, ilgileri, aile yapıları, kültürleri bakımından farklılık gösterirler (Slavin, 2013: 79). Bu farklılıkların bilinmesi öğrencilerle ilgili olarak yapılacak çalışmaların verimli sonuçlar doğurma ihtimalini yükseltecektir. Öğretmenlerin öğrencilerin durumunu göz önüne alarak öğrencileri için bireyselleştirilmiş, eğitsel ödevlerin verilmesi için çaba sarf etmelerinin yanında (Costa vd., 2016). okulların da öğrencilerin ödevlerine yardımcı olacak kaynakları sağlama noktasında öğrencilere yardımcı olmaları gerekmektedir (Özer ve Öcal, 2013: 145).

✓ İyi planlanmayan ev ödevlerinin yarardan çok zarar getireceği unutulmamalıdır. Yararlı olduğuna inanılarak verilen ödevlerin öğrencilerde bıkkınlık yaratabileceği, öğrencilerin okuldan uzaklaşmalarına sebep olabileceği ve kaliteli bir çocukluk geçirmeleri önünde büyük bir engel oluşturabileceği unutulmamalıdır (Holte, 2016).

✓ Özellikle özel günlerde ve hafta sonlarında ev ödevi vermekten kaçınılmalıdır. Anne ve babanın çalıştığı, öğrencinin de hafta içi okula devam ettiği göz önüne alındığında ailenin birlikte iyi vakit geçirebileceği yegâne zaman aralığı tatil günleri olacağından bu günlerde verilecek ev ödevleri ailenin birlikte planlar yapıp kaliteli zaman geçirebilme imkânının ortadan kalkmasına neden olabilmektedir.

✓ Ödevlerin verilme gerekçelerinden biri de okul-aile iletişimini güçlendirmek, velinin çocuğunun gelişimini izlemesine olanak sağlamaktır. Fakat ailenin ödev yaklaşımı, eğitim durumu, aile bütünlüğü, vb. birçok faktörden dolayı öğrenciye yardım edememesi, aile içinde problemlerin çıkmasına ve öğrencinin bundan olumsuz etkilenmesine neden olabileceği gibi okul-aile ilişkilerinin de olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir (Núñez vd., 2021).

✓ Ev ödevlerinin miktarının ve zorluk derecesinin öğrenci seviyesine uygunluğu dikkatlice izlenmelidir. Ev ödevlerinin zorluk derecesi de öğrencilerin tek başlarına yapabilecekleri şekilde düzenlenmelidir (Marzano ve Pickering, 2009).

✓ Ev ödevinin düzenlenmesi ve yapılmasında etkili olan paydaşlardan okul müdürü, veliler, öğretmenler ve öğrenciler arasında etkili bir iletişim ortamının sağlanarak, okul idaresi tarafından kademeler bazında bir ödev politikası belirlendikten sonra ev ödevi verilmelidir (Ndebele, 2016: 9).

✓ Verilen ev ödevleri öğretmenler tarafından kontrol edilip gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra öğrencilere iade edilmelidir. Öğretmen tarafından kontrol edilmeyen, değerlendirilmeyen ödevler, öğrencinin ödev yapma isteğini köreltebileceği gibi, ödevin ne kadar yararlı olduğu konusunda da öğretmenin yeterince bilgi sahibi olmasını önleyeceğinden verilen ödevler istenen oranda fayda sağlamayabilir.

1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı; ilkokul öğrencilerine düzenli olarak ödev yapma alışkanlığı kazandırmak ve ödev verilirken dikkat edilmesi gereken hususları belirlemektir. Bu amaçlar doğrultusunda yapılan çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

- a) İlkokul öğrencilerine düzenli olarak ödev yapma alışkanlığı kazandırılabilir mi?
- b) Öğrencilere düzenli olarak ödev yapma alışkanlığı kazandırmada veli ve öğretmen arasındaki iletişimin kalitesi ve izlenen stratejilerin etkisi var mıdır?
- c) Öğrencilerin akademik başarılarını artırmada bireysel seviyelerine göre verilen ödevlerin onların ödev yapma alışkanlığını kazandırmada etkisi var mıdır?
- d) Ödev verilirken dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?

2. ÖRNEKLEM

Araştırmanın örneklemini Gürcistan'ın Batum şehrindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir Türk okullunda 2018-2019 eğitim- öğretim yılının ikinci döneminde 1. sınıfta okuyan 23 öğrenci, 2019-2020 eğitim- öğretim yılının 1. döneminde 2. sınıfta okuyan 30 öğrenci, 2020-2021 eğitim- öğretim 2. döneminde 3. sınıfta okuyan 19 öğrenci oluşturmaktadır.

3. YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması vasıtasıyla yapılmıştır. Eylem araştırmasında araştırmaya konu olan birey, kurum veya topluluğun başlangıcındaki durumundan daha iyi ve daha geliştirilmiş bir duruma getirilmesi hedeflenir. “*Eylem araştırması; gerek akademisyenler gerekse süreç içerisinde araştırmacı rolü üstlenen öğretmenler tarafından aktif olarak kullanılan uygulamaya konabilen ve eğitimin çeşitli konularında sistematik ve bilimsel bilgi elde etme ve uygulamaları geliştirme amacıyla yararlanılan bir yöntem olarak algılanmaktadır. Eylem araştırmasının eğitim alanındaki belki de en önemli amacının eğitim dünyasında ortaya çıkan gerçekleri sistematik olarak anlamak ve değiştirerek geliştirmeye çalışmak olduğu söylenebilir.*” (Balcı, 2016: 49- 51).

Çalışma nitel araştırma desenlerinden katılımlı eylem araştırması deseninde yürütülmüştür. Araştırmada araştırmacı hem öğretmen hem de araştırmacı rolündedir. Araştırmanın verileri öğretmen tarafından tutulan sınıf gözlem raporları, ödev kontrol listeleri, öğrenci yansıtma raporları, yarı yapılandırılmış öğretmen, veli ve öğrenci görüşmeleri yolu ile toplanmıştır.

Araştırma alan taraması, gözlemler, veli toplantı tutanakları, öğrenci bilgi formları vasıtasıyla elde edilen bilgiler doğrultusunda veli ve öğrencinin durumu iyice tahlil edildikten sonra mevcut problemin çözümü ve durumun iyileştirilmesi için eylem planının hazırlanması aşamasına geçilmiştir. Araştırmanın 1. aşaması 2018-2019 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde 1. sınıfta okuyan 23 öğrenciye yaklaşık olarak 5 ay boyunca uygulanmıştır. Süreçte 4 eylem planı hazırlanmıştır. 2. aşama olarak 2. sınıfa başlayan öğrencilere yeni öğrencilerin de katılımıyla 30 öğrenciyle 2019-2021 eğitim-öğretim yılının 1. döneminde uygulanmıştır. 3. aşama olarak 3. sınıfa başlayan aynı öğrencilerle 2021-2021 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde yine yaklaşık olarak 5 ay boyunca uygulanmıştır. Araştırmanın başarılı olabilmesi için eylem planına şunlar eklenmiştir:

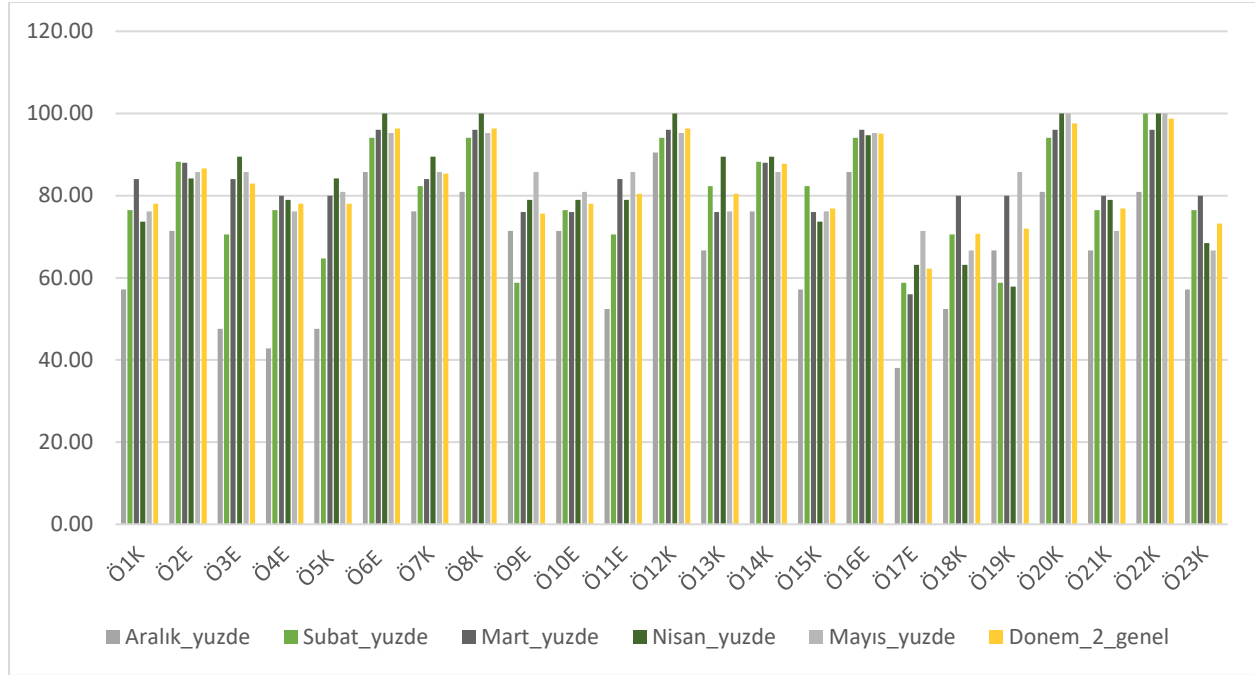
Tatillerde ve özel günlerde ödev verilmemeye çalışılmıştır. Bu yapılırken farklı kültürden gelen öğrencilerin özel günleri için de aynı duyarlılık gösterilmiştir. Velilerin öğrencilerin ev ödevlerini düzenli olarak yapabilmeleri için gerekli desteği vermeleri konusunda toplantılar yapılmıştır. Toplantılar daha sonra düzenli olarak her ay yapılmaya başlanmıştır. Veli Whatsapp grupları oluşturularak ödevler her gün düzenli olarak buradan paylaşılmış ve bu vasıta ile velinin verilen ödev konusunda bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Ödev kontrol listeleri, öğrencinin aylık okuduğu kitap sayısı, verilen ödevi yapma oranı gibi birçok etkinlik sonucunda öğrenci performansını gösteren aylık öğrenci gelişim raporları her ayın sonunda velilerle paylaşılarak öğrencinin gelişiminin veli tarafından takibi sağlanmıştır. Yapılan veli toplantılarında öğrencilerin ödev yaparken ne kadar zaman harcadığı, hangi derslerde ve konularda zorlandıkları öğrenilmeye çalışılarak elde edilen veriler doğrultusunda eylem planı geliştirilmeye çalışılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 1- 2018-2019 Yılı Mezuniyet Durumuna Göre Veli Profili

Mezuniyet	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam
	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	
N	2	3	3	3	6	7	12	10	46
Yüzde	4,35	6,52	6,52	6,52	13,04	15,22	26,09	21,74	100

2018-2019 Eğitim öğretim yılı veli profili incelendiğinde genel olarak üniversite mezunu velilerin oranının yüksek olduğu görülmüştür.

Grafik 1: 2018-2019 Birinci Dönem Ödev Performans Grafiği**Tablo 2: 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrencilerin Ödev Performanslarının Karşılaştırılmasına İlişkin Paired Samples T-testi bulguları**

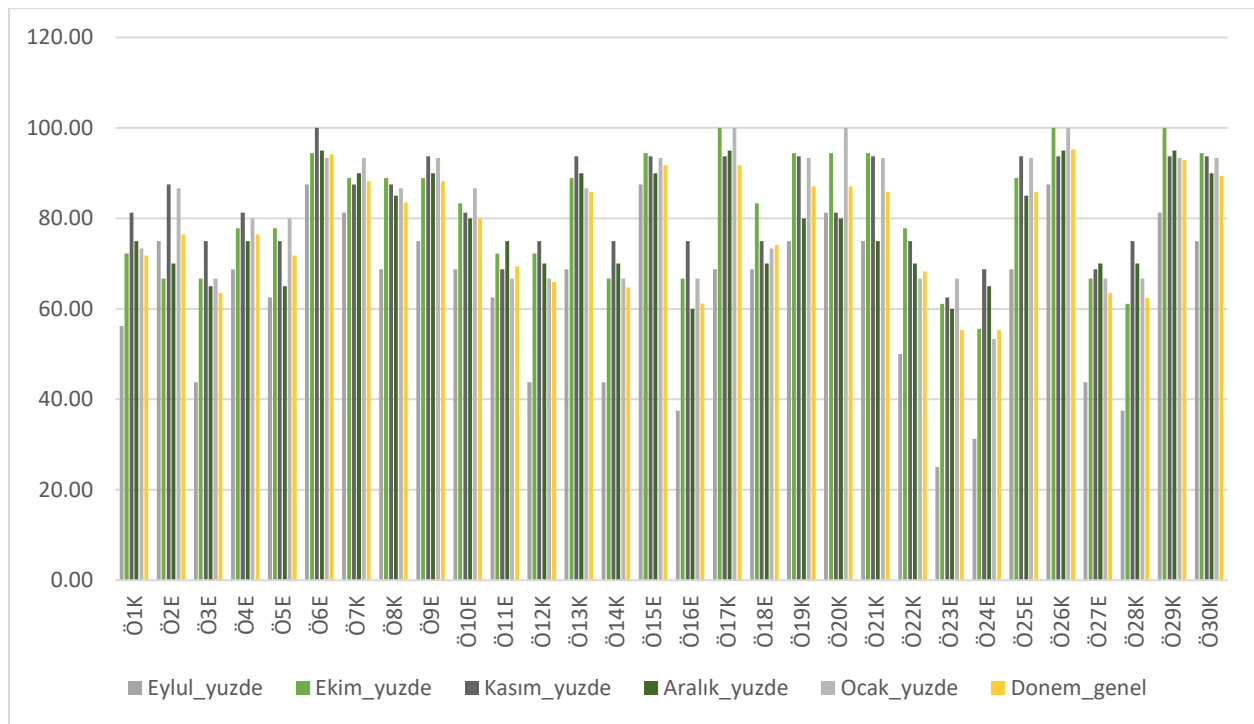
		N	\bar{X}	SS	Std. Hata	t-testi		
						t	Sd	p
Ödev performansları	Aralık	23	66,25	14,98	3,12	8,695	22	0,000*
	Dönem Sonu	23	82,77	10,06	2,10			

*p< .05

Paired Samples T-testi bulgularına bakıldığında, uygulamanın başlanmasından önceki döneme ait ödev performans yüzdesinin % 66,25 olduğu, uygulama sonrasında ise sınıftaki öğrencilerin ödevlerinin yapılma oranı % 82,77'ye yükseldiği sonucuna ulaşılmaktadır. Öğrencilere uygulanan ödev yapma alışkanlığı kazandırılmasına yönelik uygulamanın öğrencilerin ödev yapmaları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığına yönelik olarak, bulgulara bakıldığında, karşılaştırılan iki değer arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($t=8,695$; $p<.05$). Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin uygulama sonrasında daha anlamlı biçimde yüksek bir oranda ödev yaptıkları, ödev yapma alışkanlığı kazandıkları ve Aralık dönemi değerlerine nazaran anlamlı bir farklılık ortaya çıktığı ifade edilebilir.

Tablo 3: 2019-2020 Yılı Mezuniyet Durumuna Göre Veli Profili

Mezuniyet	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam
	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	
N	4	5	5	4	7	9	14	12	60
Yüzde	6,67	8,33	8,33	6,67	11,67	15,00	23,33	20,00	100

Grafik 2: 2019-2020 Birinci Dönem Ödev Performans Grafiği**Tablo 4: 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrencilerin Ödev Performanslarının Karşılaştırılmasına İlişkin Paired Samples T-testi bulguları**

Ödev performansları		N	\bar{X}	SS	Std. Hata	t-testi		
						t	Sd	p
Ödev performansları	Eylül	30	63,33	17,81	3,251	-10,651	29	0,000*
	Dönem Sonu	30	77,57	12,38	2,261			

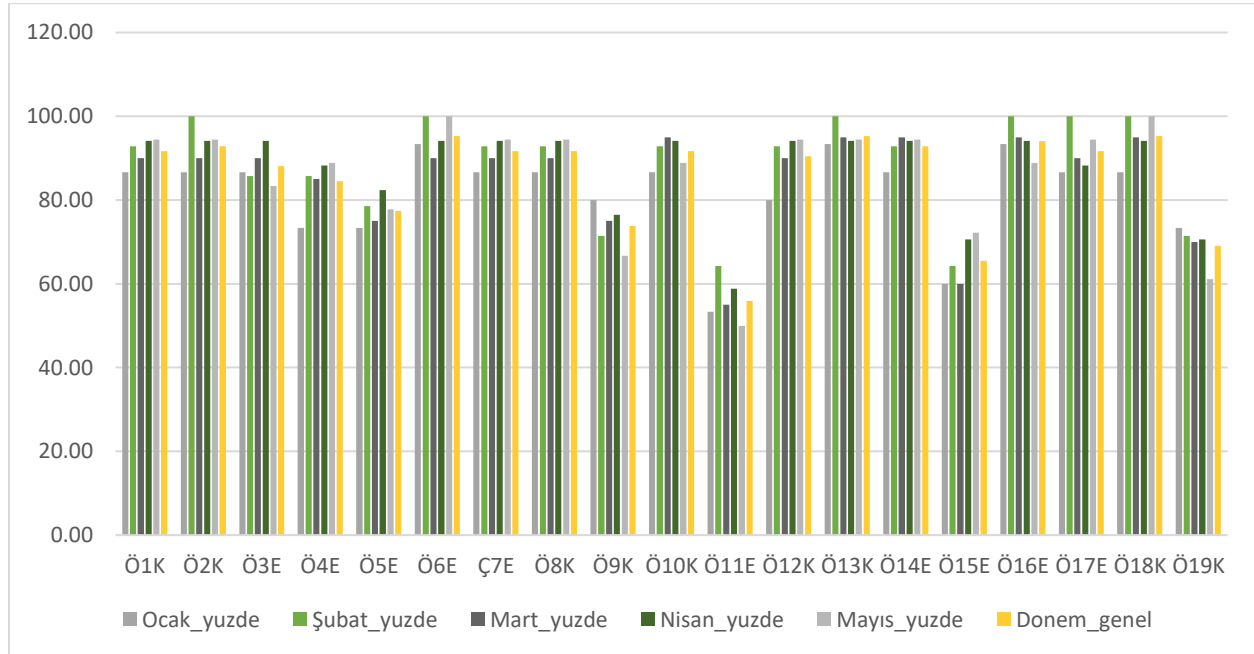
*p< .05

2019 – 2020 eğitim–öğretim yılı öğrencilerin ödev performanslarının karşılaştırılmasına ilişkin olarak yapılan Paired Samples T-testi bulgularına bakıldığında, uygulamanın başlanmasından önceki aya (Eylül) ait öğrenci ödev performans puanının 63,33 olduğu, uygulama sonrasında ise öğrencilerin ödev performans puanının 77,57'ye yükseldiği sonucu gözlenmektedir. Öğrencilere uygulanan ödev yapma alışkanlığı kazandırılmasına yönelik uygulamanın öğrencilerin ödev yapmaları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığına yönelik olarak, bulgulara bakıldığında, karşılaştırılan ödev yapma/performans puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($t=-10,651$; $p<.05$). Diğer bir şekilde ifade edilecek olursa, öğrencilerin uygulama sonrasında daha anlamlı biçimde yüksek bir oranda ödev yaptıkları, ödev yapma alışkanlığı kazandıkları ve dönem başındaki (Eylül ayındaki) performans puanlarında anlamlı bir yükseliş ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo: 5: 2020-2021 Yılı Mezuniyet Durumuna Göre Veli Profili

Mezuniyet	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Toplam
	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	Anne	Baba	
N	3	4	3	2	5	4	9	8	38
Yüzde	7,89	10,53	7,89	5,26	13,16	10,53	23,68	21,05	100

Grafik 3: 2020-2021 İkinci Dönem Ödev Performans Grafiği

Tablo 6: 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrencilerin Ödev Performanslarının Karşılaştırılmasına İlişkin Paired Samples T-testi bulguları

						t-testi		
		N	\bar{X}	SS	Std. Hata	t	Sd	p
Ödev performansları	Ocak	19	81,75	10,850	2,489	-4,020	18	0,001*
	Dönem Sonu	19	86,57	11,998	2,752			

*p< .05

2020 – 2021 eğitim – öğretim yılı öğrencilerin ödev performanslarının karşılaştırılmasına ilişkin olarak yapılan Paired Samples T-testi bulgularına bakıldığında, uygulamanın başlanmasından önceki aya (Ocak) ait öğrenci ödev performans puanının 81,75 olduğu, uygulama sonrasında ise öğrencilerin ödev performans puanının 86,57'ye yükseldiği belirlenmiştir.

Öğrencilere uygulanan ödev yapma alışkanlığı kazandırılmasına yönelik uygulamanın öğrencilerin ödev yapmaları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığına yönelik olarak, bulgulara bakıldığında, karşılaştırılan ödev performans puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (t=-4,020; p<.05). Diğer bir anlatımla, öğrencilerin uygulama sonrasında daha anlamlı biçimde yüksek bir oranda ödev yaptıkları, ödev yapma alışkanlığı kazandıkları ve dönem başındaki (Ocak ayındaki) performans puanlarında anlamlı bir yükseliş ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Yaklaşık üç yıl boyunca yapılan çalışmada öğrencilerin genel olarak yüksek oranda ödev yapma alışkanlıkları kazandığı görülmüştür. Çalışmada birkaç öğrencinin aile içindeki olumsuz durumdan etkilendiği ve çalışmalardan yeterince yararlanamadığı bundan dolayı istenilen oranda ödev yapamadığı ve bu alışkanlığı istenilen oranda kazanamadığı görülmüştür. Bunda ailenin çocuğun okuldaki faaliyetlere katılım oranını ve başarısı seviyesini etkileyen önemli bir faktör olduğu görülmüştür.

Ayrıca yapılan gözlemlerde ve veli toplantılarındaki raporlara göre öğrencilerin önemli bir bölümünün en fazla zorlandıkları derslerin Türkçe ve Hayat Bilgisi dersleri olduğu gözlemlenmiştir. Bunun en önemli nedeni farklı kültürden insanlarla yapılan evliliklerdir. Evde annenin konuştuğu dilin ortak iletişim dili olarak kullanılması ve bundan dolayı çocuğun öğretim dili olan Türkçeye hakim olmamasından dolayı çocuğun özellikle 1. sınıftan sonraki sınıflarda metinleri ve yönergeleri anlamakta sıkıntı yaşandığı gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmalarda ev ödevine büyük oranda annenin yardım ettiği bilindiğinden çocuğun evde kendisine yardımcı olabilecek en önemli kişinin yardımından yoksun kaldığı görülmüştür. Çocukların ev ödevi yapma oranlarını yükseltmek için mümkün oldukça verilen ödevlerin miktarı azaltılarak çocukların ödevlere karşı olumsuz bir tutum takınması önlenmeye çalışılmış ve olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Haftada ortalama 4 saat okuma saatleri yapılarak öğrencilerin hem kitap okuma alışkanlığı kazanmaları, hem de kelime hazineleri genişletilerek kavrama ve anlama düzeyleri artırılarak ödevlerini yardım almadan yapabilecek düzeye erişmeleri sağlanmaya çalışılmıştır

Yine araştırma sonuçlarına göre tutulan kontrol çizelgeleri ve velilerden alınan destek sayesinde ödev yapma oranı her ay genel olarak yükselmeye devam etmiştir. Batum ili genel olarak öğrenci sirkülasyonunun yoğun olduğu bir yerdir. Farklı yerlerden gelen öğrencilerin bazılarının akademik başarılarının sınıf seviyesinin altında olduğu görülmüştür. Bu öğrenciler için bireysel programlar uygulanarak öğrencilerin akademik başarıları artırılmaya çalışılmıştır. Bu öğrencilerin seviyelerine göre ödevler verilerek öğrencinin gelişimine katkıda bulunulmuş, öğrencinin okula ve ödevine karşı olumlu bir tutum takınması sağlanmaya çalışılmış ve bunun da olumlu sonuçları görülmüştür. Öğrencilerin önemli bir bölümü farklı kültürden gelen ailelerden olduğundan kültür ögesi göz ardı edilmeyerek bu toplumların özel günlerinde ödev vermekten kaçınılarak öğrencilerin aileleriyle kaliteli zaman geçirmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Verilen ödevler konusunda bilgisi olan velilerin sağladığı destek sayesinde öğrenciler arasında ödev yapma oranı her geçen ay düzenli olarak yükselmiştir. Velilerle yapılan toplantılar vasıtasıyla öğrencilerin ödev için ayırdıkları zaman öğrenilmeye çalışılarak uzmanların önerdiğinden daha fazla olmaması noktasında önlemler alınmıştır. Genel olarak 1. sınıf öğrencileri için 15-20, 2 ve 3.sınıf öğrencileri için ortalama 20-30 dakika zaman aralığında yapabilecekleri ödevler verilmeye çalışılmıştır ve bunun da olumlu sonuçları görülmüştür. Yapılan çalışmada 10 dakikanın özellikle 1. sınıf öğrencilerinin gelişimi açısından yetersiz fakat 20 dakikanın üzerindeki zaman aralığının ise öğrenciyi olumsuz etkilediği görülmüştür. 1.sınıf öğrencileri için 15-20 dakikalık zaman aralığının 2. ve 3. sınıf öğrencileri içinse 20-30 dakika zaman aralığında yapabilecekleri ödevlerin bu sınıflar için uygun bir miktar olduğu gözlemlenmiştir.

SONUÇ

✓ Yapılan çalışma neticesinde ev ödeviyle ilgili olarak paydaşlar arasında oluşturulabilecek iletişim kalitesinin verilen ev ödevlerinin yapılma oranlarını etkilediği ve öğrencilere düzenli olarak ödev yapma alışkanlığını kazandırılması noktasında oldukça önemli olduğu tespit edilmiştir.

✓ Öğrenci karneleri incelendiğinde ödevini düzenli olarak yapan öğrencilerin yapmayanlara oranla biraz daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir. Fakat öğrencilerin akademik başarıları öğrencinin zekasından, sahip olduğu olanaklardan, ailenin öğrenciyeye sağladığı destek oranından, okul ortamı gibi birçok faktörden etkilenebileceği için bunun tamamen ev ödevinden kaynaklandığını söylemek doğru olmayabilir. Ev ödevinin öğrenciyeye disiplinli ve düzenli olma, sorumluluk kazandırma, gelecekteki mesleki yaşama hazırlanma noktasında çocuğa yararlı olabilecek bazı tutumlar kazandırdığı gözlemlenmiştir.

✓ Ödev verilirken dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri de ailenin mevcut durumunun göz önüne alınması gerektiğidir. Ailenin içinde bulunduğu durum, çocuğun kendine has karakteristik özellikleri ve daha birçok faktör ödevin yapılma oranını etkilemektedir. Özellikle aile içi problemlerin olduğu ailelerde ödev yapma oranının istenen düzeye ulaşamadığı görülmüştür. Aile çocuğun akademik başarısında oldukça önemli bir ögedir. Yapılan çalışmalarda da görüldüğü üzere ev ödevlerinin yapılmasında büyük oranda anneler katkıda bulunmaktadır. Bazı velilerin ve öğrencilerin iyi düzeyde Türkçe bilmemeleri, bu öğrencilerin velileri tarafından yeterince desteklenmelerini engellemiştir. Fakat aileleri tarafından ciddi manada desteklenen öğrencilerin ödev yapma alışkanlığı kazandığı görülmüştür. Sorumluluk bilinci kazanan bu öğrencilerin verilen ödevlere daha ciddi bir şekilde yaklaştıkları, ödevlere kendi sorumluluklarında yapmakla mükellef oldukları bir iş olarak baktıkları gözlemlenmiştir. Farklı milletlerden gelen velilerle yapılan çalışmada kültür ögesinin oldukça önemli olduğu gözlemlenmiştir. Velilerin ödevlere yaklaşımı vb. sebeplerden dolayı veli profilinin bilinmesi yapılacak çalışmaların başarıya ulaşmasında kolaylıklar sağlayabilmektedir.

✓ Öğrenme güçlüğü veya farklı sebeplerden dolayı akademik olarak akranlarına oranla daha geride kalan öğrencilerle özel olarak ilgilenilmesi durumunda öğrencilerin gelişim gösterdiği gözlemlenmiştir. Bu öğrencilerin öğrenme eksikliklerin tamamlanmasında ev ödevinin önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Bu öğrenciler için ev ödevinin bireyselleştirmesi, çok kısa ödevlerin verilmesi ve velilerin çocuklarını desteklemesi durumunda öğrencilerin öğrenme eksikliklerini tamamlama konusunda ciddi manada gelişme gösterdiği görülmüştür.

✓ Verilen ödevlerin kısa vadede yararlı olduğu gözlemlense de uzun vadede çocukların ilgilerinin azalmasına neden olduğu, zaman zaman velilerle çocuklar arasında çatışmalara neden olduğu gözlemlenmiştir.

✓ İlkokul öğrencilerine kazandırılması gereken en önemli şey, çocuğun öz güven kazanmasını sağlayacak eğitim ortamının oluşturulmasıdır. Aşırı miktarda ve öğrenci seviyesinin üstünde verilecek olan ödevler öğrencinin ileride telafisi mümkün olmayacak yetersizlik hissine kapılmasına neden olabilmektedir.

✓ Öğrencilere düzenli olarak ev ödevi yapma alışkanlığı kazandırmak için öğretmenlerin verdikleri ödevleri düzenli olarak kontrol etmeleri ve dönütler vermeleri gerektiği görülmüştür. Öğrencinin verilen ödevin kontrol edildiğini görmesi, ödevini daha dikkatli ve özenli yapmasına katkıda bulunmuştur. Ödevlerin öğretmen tarafından düzenli olarak kontrol edilmesi, öğrenme eksikliklerinin belirlenmesinde de önemli katkılar sağlamaktadır. Whatsapp gruplarında ödevlerin paylaşılması neticesinde velilerin de desteğiyle ödev yapma oranları yükselmiştir. Verilen ev ödevi miktarının makul ölçüde tutulması, ödev kontrolünde fazla zaman yitirilmesini önlediği gibi öğrencilerin ders dışı zamanlarda farklı etkinliklere katılarak, yeni beceriler kazanmalarına katkı sağlamıştır.

ÖNERİLER

✓ Ödevler, yapılan bilimsel araştırma sonuçlarına göre uygun miktarda ve kalitede ayarlanabilirse birtakım katkılarının olacağı beklenirken; iyi planlanmayan, öğrenci ilgisine ve seviyesine göre ayarlanmayan, öğrenciye katkı sağlamayıp sadece öğrenciyi meşgul etmek için verilecek ödevler, öğrenciye yarardan çok zarar getirebilir. Bu olumsuz durumun önüne geçmek için ödevlerin dikkatli bir şekilde hazırlanması gerekmektedir.

✓ İyi düzenlenmeyen ev ödevleri, öğrenciler için ağır bir yük olduğundan öğrenci psikolojisini bozabileceği gibi öğrencinin derse, okula, öğretmenine karşı olumsuz hisler beslemesine neden olabilmektedir.

✓ Okullarda bir ödev politikasının oluşturulması, öğretmenlerin ev ödevleriyle ilgili eğitim almalarının sağlanması ve konuyla ilgili yapılan akademik çalışmaların sonuçlarından haberdar edilmeleri sağlanmalıdır.

✓ Öğretmenlerin bir ödev politikası belirlemeden önce öğrencilerini ve velilerini yeterince tanımak için birtakım çalışmalar yapmaları gerekmektedir.

✓ Verilecek ödevin, kısa, anlamlı, öğrenci ilgisine uygun, öğrencinin üst düzey zihinsel becerilerini geliştirmesine katkı sağlayacak düzeyde olmasına dikkat edilmelidir.

✓ Öğrenciler, farklı kültürlerden gelmektedirler. Ailelerin ev ödevine bakış açısı, çocuklarına ev ödevinin yapılması noktasında yardım edebilme düzeyi, evde konuşulan diller, çocuğun eğitim dilini bilme düzeyi farklı olabileceğinden ev ödevinin hazırlanırken veya verilirken birçok unsurun göz önüne alınması önemlidir.

✓ Bazı öğrenciler, ailelerinin sahip olduğu sosyo - ekonomik durum vb. sebeplerden dolayı aileleri tarafından çok fazla desteklenirken bazı öğrenciler ise imkansızlıklar içinde boğuşabilmektedir. Öğrenciler arasındaki farklılıklar göz önüne alınarak ev ödevi verilmelidir.

KAYNAKÇA

Akbaba, A. ve Tüzemen, S. (2015). İlkokul 1.2.3. sınıflarda ödev vermenin pedagojik boyutunun ilgili öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science, (32), 119-138, Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2716>

Balcı A. (2016). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler. Ankara: Pegem Akademi.

Burnham, J. (1988). Homework A decade of research. Set research information for teachers, 15(1), 1-4. Retrieved from <https://www.nzcer.org.nz/>

https://www.nzcer.org.nz/system/files/journals/set/downloads/Set1988_1_015_0.pdf 22.01.2023

Costaa, M. , Cardosoa, A.P., Lacerdaa ,C. , Lopesa A., Gomes C. (2016). Homework in primary education from the perspective of teachers and pupils, Procedia - Social and Behavioral Sciences, 217(5), 139-148. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.047>

Cemaloğlu, N. (2019). Eğitim Pin Kodu. Ankara: Pegem Akademi.

Cooper H. (1994). Homework Research and Policy: A Review of the Literature: Newsletter, 2(2).

Cooper, H Robinson J.C., Patal E.A (2006). Does Homework Improve Akademic Achivement? A Synthesis of Research, 1987-2003. Harris Reviev of Educational Resarch, 76 (1), 1-62.

Çelik, V. (2013). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayınları.

- Demirbaş, A. (2011). İlköğretim Okullarındaki (1-5. Sınıf) Ödev Uygulamalarının Değerlendirilmesi Araştırılması
https://www.meb.gov.tr/earged/earged/ilk_ok_odev_uyg_deg.pdf
- Edwards, W. (2017). What is the point of homework and Should schools set it? (Yayımlanmamış doktora tezi). Bedfordshire Üniversitesi, Bedfordshire.
- Emmet, R. (2003). Sorumluluklarını Geciktiren Çocuklar. İstanbul: Kariyer Yayıncılık.
- Glasser, W.(2016). Başarısızlığın Olmadığı Okul. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Güneş, A.(2018) Cezasız Eğitim 2. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Güneş, F. (2014). Eğitimde ödev tartışmaları . Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3 (1), 1-25. doi:10.3905/jpm.2000.319728
- Holte, K.L. (2016). Homework in primary school: Could it be made more child- friendly. Journal of Studia Paedagogica, 21(4), 1-33. DOI: 10.5817/SP2016-4-1
- Jiang, Z. (2018). Homework! What, Why, How ? Primary school English teachers' attitudes towards and use of homework in China (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Stokholm Üniversitesi Dil Eğitimi Enstitüsü, Stokholm.
- Marzano, R. J., Pickering D.j. (2007). Special Topic / The Case For and Against. Educational Leadership. 64 (6), 74-79. Retrieved from <https://www.researchgate.net/>
- Ndebele, M. (2018). Homework in the Foundation Phase: Perceptions of principals of eight public primary schools in Johannesburg. South African Journal of Education, 38 (2), 1-12 <https://doi.org/10.15700/saje.v38n2a1461>
- Núñez, J.C. , Pascual, S., Suárez, N., Rosário, P. (2021). Perceived parental involvement and children's homework engagement at the end of Primary Education: A cluster analysis. Revista de Psicología y Educación / Journal of Psychology and Education, 16 (1), 88-103 Doi:<https://doi.org/10.23923/rpye2021.01.204>
- Özer B., Öcal S. (2013). Sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerine yönelik uygulamalarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi 4S Review, 2(1), 133-149. Retrieved from <https://www.tekederjisi.com/>
- Smith, J. T. (2017). Erken Çocukluk Döneminde Gelişim (Çok Kültürlü Bir Bakış Açısı). (Çev.B.akman). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Slavin, R. E. (2017). Eğitim Psikolojisi Kuram ve Uygulama (Çev. G. Yüksel). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- <https://www2.ed.gov/parents/academic/help/homework/homework.pdf> 15.11.2022 U.S. Department of Education Office of Communications and Outreach Helping Your Child with Homework Washington, D. C., 2005. U.S. Department of Education Margaret Spellings Secretary.